

Symposium naukowe poświęcone projektowi "Hommage à Jan Buck"

W dniu 30 listopada 2023 r. w Biurze Saksonii we Wrocławiu odbyło się międzynarodowe sympozjum "Serbołużycki malarz Jan Buck – w kontekście Wrocławia". Sympozjum odbyło się w ramach wieloletniego projektu badawczego "Hommage à Jan Buck" (2022-2025) pod kierownictwem naukowym dr Lidii Głuchowskiej z Instytutu Sztuk Wizualnych Uniwersytetu Zielonogórskiego. Poprzednie konferencje z tego cyklu odbyły się na Łużycach – w Budziszynie i Chociebużu, obecna zaś we Wrocławiu, gdyż Jan Buck był jednym z pierwszych studentów wrocławskiej uczelni artystycznej po II wojnie światowej. Jan Buck, reformator sztuki serbołużyckiej, który wyprowadził ją z wyłącznej sfery folkloru, w której tkwiła ze względu na opór przed asymilacją z dominującą kulturą niemiecką, i - pod wpływem podnoszącej się z ruin stolicy Dolnego Śląska - skierował na drogę integracji z europejską i globalną nowoczesnością. Jego dokonania symbolizują wysiłki słowiańskich mieszkańców dzisiejszych Niemiec Wschodnich w granicach administracyjnych Saksonii i Brandenburgii na rzecz zachowania własnej tożsamości.

Blisko 100 uczestników wydarzenia było świadkami i bardzo aktywnymi uczestnikami ożywionej interdyscyplinarnej debaty na temat historii i teraźniejszości sztuki na polskich ziemiach zachodnich oraz tradycji wrocławskiej akademii, a także dynamiki polsko-serbskich i polsko-saksońskich, polsko-niemieckich i serbsko-niemieckich relacji kulturalnych.

Sympozjum otworzyła Dyrektor Biura Saksonii we Wrocławiu, Anna Leniart. Moderację przejęły: kierownik naukowy dr Lidia Głuchowska, dr Anita Wincencjusz-Patyna z Akademii Sztuk Pięknych im. Eugeniusza Gepperta oraz dr Sylwia Świsłocka-Karwot z Instytutu Historii Sztuki Uniwersytetu Wrocławskiego, dyrektor Muzeum Współczesnego Wrocław. Uczestników konferencji powitali także: Kerstin Nielsen, wicekonsul Niemiec we Wrocławiu, prof. Wojciech Pukocz, rektor Akademii Sztuk Pięknych we Wrocławiu, prof. Stefan Kiedroń, prorektor Uniwersytetu Wrocławskiego, prof. Paulina Komorowska-Birger, dyrektor Instytutu Sztuk Wizualnych Uniwersytetu Zielonogórskiego oraz Christina Bogusz, dyrektor Muzeum Serbołużyckiego w Budziszynie.

W bardzo intensywnym programie wzięło udział 12 prelegentów.

Dr Lidia Głuchowska rzuciła światło na perspektywy decentralizacji kanonu historii sztuki w kontekście jej "peryferii" - w tym polskich ziem zachodnich i Łużyc, przedstawiając swój film z cyklu "Hommage à Jan Buck", zrealizowany wspólnie z Anną Mazurkiewicz. Dr Robert Lorenz z Instytutu Serbołużyckiego w Budziszynie zaprezentował historyczne mapy i obrazy Jana Bucka, jego uczniów i innych lokalnych artystów, aby zdefiniować pojęcie pogranicza Łużyc. Jędrzej Soliński (Muzeum Serbołużyckie w Budziszynie/Uniwersytet Wrocławski) podjął się misternej próby rekonstrukcji dwóch wystaw Jana Bucka we Wrocławiu z 1978 i 1982 roku. Silke Wagler (Staatliche Kunstsammlungen Dresden/ Kunstfonds) przybliżyła słuchaczom twórczość architektoniczną serbołużyckiego artysty, a obecni wykładowcy wrocławskiej Akademii Sztuk Pięknych, dr Tomasz Mikołajczak i dr Marek Śnieciński, dali wgląd w ich wczesny powojenny program nauczania rzeźby i malarstwa. Co ważne, prezentując dorobek swojej uczelni, pokazali archiwalne zdjęcia, które nie tylko dokumentują pracę powojennych założycieli, ale są również dziełami sztuki wybitnych fotografów.

Popołudniowa część spotkania została zorganizowana w formie "okrągłego stołu", z udziałem współczesnych świadków i osób zaangażowanych w odbudowę łużyckiego dziedzictwa kulturowego na terenach dzisiejszych województw lubuskiego i dolnośląskiego. Peter Buck –

syn artysty – nawiązał do wieloletnich związków ojca z polską sceną artystyczną i zaprezentował jego fotografie oraz zeszyty z Państwowego Gimnazjum Sztuk Plastycznych we Wrocławiu.

Na artystyczną oprawę sympozjum złożyły się także dwie inne wystawy prac.

Pierwszą z nich była retrospektywna wystawa Jana Bucka w Pałacu Królewskim, wzbogacona o prace jego nauczycieli i kolegów z wrocławskiej ASP oraz serbołużyckich studentów. Druga z tych wystaw to "Hommage à Jan Buck (III): ZUGENEIGTE" w Arsenale - wspólne dzieło 42 artystów z wrocławskiej Akademii Sztuk Pięknych i Instytutu Sztuk Wizualnych Uniwersytetu Zielonogórskiego.